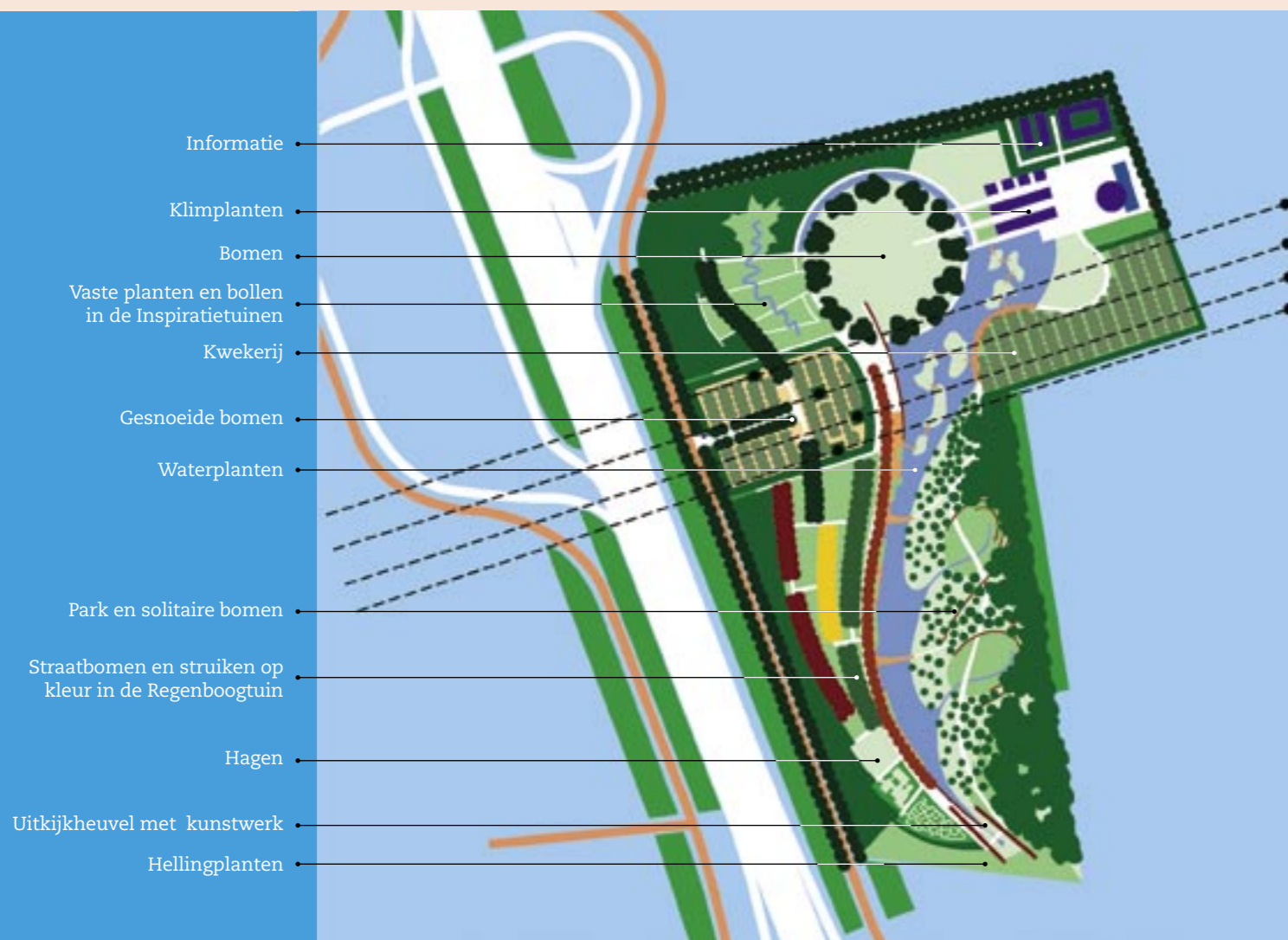

Holland Park in Beijing is visitekaartje van Nederlandse kwekerijen

De Chinese overheid heeft onlangs de 'Greening of China'-politiek geformuleerd. Gecombineerd met evenementen als de Olympische Spelen in 2008 en de Wereldtentoonstelling in Shanghai in 2010 zorgt dat voor een grote behoefte aan plantmateriaal. In het Holland Park in Beijing, ontworpen door Niek Roozen BV tuin- en landschapsarchitecten, krijgen Nederlandse kwekers de kans om hun kennis en producten te demonstreren.

Tekst Kyra Kuitert / Beeld Niek Roozen BV

Alle deskundigen zijn het erover eens: China is booming. Vooral de grote steden groeiden de afgelopen tien jaar als kool. De groene ruimte speelde in deze stedelijke ontwikkeling echter een ondergeschikte rol. Toch worden ook Chinese overheden zich steeds bewuster van de toegevoegde waarde van meer groen: mensen voelen zich beter en veiliger, het is gezonder en de omliggende bebouwing wordt meer waard. Het concept van 'de Groene Stad', waarbij zo goed als kant-en-klaar groen wordt aangeboden, spreekt de snelgroeiende Chinese steden erg aan.

Voor de 'Greening of China' heeft de heer Wang van het ministerie van Bosbouw, Nederland om assistentie gevraagd bij het groener maken van Chinese steden. Daarbij vroeg hij speciale aandacht voor de uitbreiding van het huidige, beperkte aanbod van plantmateriaal in China. Het verzoek kwam terecht bij Plant Publicity Holland (PPH), de promotieorganisatie van de Nederlandse boomkwekerijsector. Op initiatief van Jan Habets, de directeur van PPH, werd in 2003 een consortium gevormd dat gezamenlijk met deze vraag aan de slag ging. Naast PPH zitten hier onder andere in: Arcadis, het Landbouw Economisch Instituut (LEI), Niek Roozen BV en PPO (Praktijkonderzoek Plant en Omgeving). Het antwoord kwam in de vorm van een masterplan voor een, op de Groene Stad-gedachte gebaseerd, recreatiepark in Beijing, het Holland Park.

Razend tempo

Zoals de Chinese steden in razend tempo uit de grond worden gestampt, zo wordt ook grote vaart gemaakt bij het ontwerpen en aanleggen van het groen. Roozen beschrijft in een notendop het proces rond het Holland Park: „In april van dit jaar ben ik in Beijing geweest en hebben we een locatie uitgezocht. In juni zijn de eerste schetsen gepresenteerd aan medewerkers van het ministerie, het Olympisch Comité, de universiteit en de stad Beijing. In november gaan we zowel het definitieve plan als de uitkomsten van het grond- en sortimentsonderzoek presenteren. Als alles goed is worden daarna handtekeningen gezet onder het vervolgtraject. Vervolgens kunnen we alles gaan uitwerken, waarna volgend jaar al wordt begonnen met de aanleg.”

Holland Park ligt aan de 6^e Ringweg. Dat is

Het Holland Park ligt in een gebied met boomkwekerijen. Het park is zo ontworpen dat het zicht op de bergen behouden blijft.

20 km ten noorden van het centrum van de stad en 4 km ten noorden van het toekomstige Olympisch Dorp. Het betreft een relatief vlak terrein van 20 ha, gelegen in een gebied dat is aangewezen als groot boomkwekerijgebied. Aan de horizon zie je de bergen. Het park, straks het visitekaartje van de Nederlandse boomkwekerijsector, wordt ook een recreatiegebied voor de aangrenzende bebouwing.

Chinese tuinkunst

Roozen is niet over een nacht ijs gegaan bij het ontwerpen van het Holland Park. Hij verdiepte zich van tevoren in de Chinese tuinkunst. Vervolgens probeerde hij de belangrijkste uitgangspunten, zoals de relatie tussen de natuur en de mens en de rol van wind en water (Feng Shui), in zijn ontwerp te integreren zonder dat het kitsch werd.

In het ontwerp zien we strakke vormgeving versus natuurlijke vormen. Dit werd door de Chinezen positief gewaardeerd. Om het park af te schermen van de omgeving is de rand dichtbeplant en het middengebied meer open. Er is een kunstmatig hoogteverschil met stromend water van circa 13,5 m.

Ander uitgangspunt van het ontwerp is dat alle plantgroepen aan bod moeten komen, van hagen tot grassen en van solitaire bomen tot vaste planten. Daarnaast is er ook een voorbeeldproject voor helofytenfilters met de daarvoor geschikte planten. En hoewel de Chinezen het graag zouden willen heeft Niek Roozen geweigerd om een molen ▶

Ter plekke wordt het inrichtingsplan besproken, hier met Chinese studenten en tuinenlandschapsarchitecten.

in het Holland Park neer te zetten. Als concessie zijn er in de kinderspeelplaats wél oud-Hollandse spelletjes te doen zoals kaatsen en zaklopen.

Onderzoek op locatie

Hoewel het ontwerp van Holland Park een belangrijk onderdeel van het project is, zit er nog veel meer aan vast. Arcadis heeft op locatie onderzoek gedaan met betrekking tot bodem, hydrologie, hoogte, bestaande infrastructuur en klimaat. Het LEI hield zich onder andere bezig met de (financiële) verslaglegging en PPO deed onderzoek naar een bruikbaar sortiment.

Doel was om van de circa dertigduizend gecultiveerde planten die in Nederland te vinden zijn er duizend te laten zien die ook in Beijing kunnen groeien. Deze stad heeft een veel extremer klimaat dan Nederland, met temperaturen variërend van -20 tot +35°C. Behalve de temperatuurverschillen is het er droog en is de pH hoog. Deze factoren zijn door het proefstation meegenomen bij het opstellen van lijsten met planten die in principe in een dergelijke omgeving kunnen groeien.

Door literatuuronderzoek en door ter plekke te kijken in bijvoorbeeld botanische tuinen, is uiteindelijk een lijst met ongeveer vijfduizend mogelijk geschikte soorten opgesteld. Daarvan zijn er duizend uitgezocht, waarbij is gekeken naar bloeitijd, winterhardheid, ziektebestendigheid, onderhoud en vooral kleur. Als Niek Roozen en zijn collega's de plannen straks gaan uitwerken zullen ze bij het maken van de beplantingsplannen deze lijst als basis gebruiken.

Prettige samenwerking

Niek Roozen is erg te spreken over de samenwerking met de Chinezen: „Het zijn prettige mensen om mee te werken. Ze hebben humor, werken lang en hard, zijn leergierig en trots op hun land en stad; ze willen écht graag dat het mooi wordt. En niet onplezierig: we krijgen erg veel waardering voor ons werk. Wat niet wil zeggen dat ze alles wat uit het Westen komt per definitie goed vinden. Het zijn best kritische opdrachtgevers, maar op een goede manier. Anders dan een paar jaar geleden spreken vooral jonge Chinezen goed Engels, en internet en e-mail heeft het werken over de grens aanzienlijk vergemakkelijkt. Ons uitgangspunt is dan ook dat wat qua planvorming en uitwerking in China kán gebeuren, daar ook gebeurt. In grote lijnen kan je zeggen dat wij het ontwerp en de beplantingsplannen verzorgen. De technische detaillering, de bestekken en de aanleg worden daar gedaan maar wel met begeleiding vanuit Nederland.”

Leerstage studentes

Momenteel volgen twee Chinese studentes een leerstage bij het bureau van Roozen. Xie Xiaorong en Wei Qi zijn bezig met het laatste jaar van hun mastersopleiding aan de Beijing Forestry University, bij het College of Landscape Architecture dat in 1950 is opgericht en daarmee de oudste in China is. Ze zijn erg blij met de mogelijkheid om in het buitenland te studeren. Xie Xiaorong: „Wij gaan een dag per week naar Larenstein voor een cursus Landscape & Art. Hier op kantoor werken we vooral aan de plantenlijsten en we helpen ook met AutoCAD tekeningen. In onze vrije tijd proberen we veel van Nederland te zien. We leren hier veel. Ik vind Niek heel goed in conceptueel denken. Hij kan het geheel goed integreren en in harmonie brengen.”

Beiden zien de toekomst zonnig tegemoet. Wei Qi: „Er is een grote behoefte aan landschapsarchitecten in China, zeker in de zich snel ontwikkelende steden. De overheid realiseert zich dat groen en milieu heel belangrijk zijn. Tot nu toe waren landschapsarchitecten vooral bezig met het maken van mooie ontwerpen maar nu gaan we steeds vaker een laagje dieper; we onderzoeken de potentie van flora, fauna, bodem en water. Veel internationale bedrijven hebben interesse in China, ze zien in het land een grote klant. Onze internationale werkervaring zal ons zeker van pas komen.” ■

Een medewerker van Arcadis neemt grondmonsters. Onder meer op basis van het bodemonderzoek is het te gebruiken sortiment vastgesteld.

Weinig export

Het consortium deed een haalbaarheidsstudie voor de ontwikkeling van het Holland Park. Tot nu toe is heeft de export van Nederlands plantmateriaal naar China weinig om het lijf. Te denken valt aan bomen, heesters, vaste planten en bollen. De marktpotentie is echter enorm groot. Dit was reden voor Senter, het centrum voor exportbevordering van het ministerie van Economische Zaken, om begin 2004 een sub-

sidie aan het project toe te kennen. Niek Roozen BV tuin- en landschapsarchitecten werkt al ruim twintig jaar in het buitenland. Vanuit hun fraai gelegen kantoor in Weesp ontwierpen Roozen en zijn collega's onder meer de Nederlandse inzendingen voor tentoonstellingen en expo's in Europa en daarbuiten. Sinds vijf à zes jaar hebben ze ook buitenlandse opdrachtgevers. Het was dus geen

verrassing dat juist dit bureau bij het Holland Park werd betrokken. Niek Roozen: „Wij hebben in 1999 onder andere de Nederlandse inzending verzorgd bij de Expo in Kunming in Zuid-China en ook ondersteunen we vanaf 2000 een groep Chinese architecten in de regio Shanghai. We waren dus wel enigszins vertrouwd met de Chinese markt en de Chinese manier van werken.”

Niek Roozen

Ruim budget

Er bestaat een groot contrast tussen de budgetten voor ontwikkelingsgebieden in grote steden en het Chinese platteland. Zeker in de grote steden wordt de laatste tijd erg veel geld uitgetrokken voor groen. Een voorbeeld is een stadspark in een nieuw te ontwikkelen industriële zone van de stad Suzhou, waar Niek Roozen ook

nauw bij betrokken is. Het heeft een oppervlakte van 60 ha, even groot als de laatste Floriade. Het basispark van de Floriade kostte f60 miljoen terwijl er voor dit stadspark €20 miljoen beschikbaar is. Dat lijkt minder maar als je rekening houdt met de lokale kostprijzen is dat drie à vier keer zoveel. Alles wat nieuw is aange-

legd ziet er dan ook goed uit. Wat niet wil zeggen dat het ook even goed beheerd wordt. De Chinezen vallen vaak terug op bekende traditionele methoden en materialen. Roozen pleit er dan ook voor het beheer van het Holland Park te blijven begeleiden.